



Ügyiratszám: NAIH-5711-16/2012/B

Állásfoglalás a Google Street View szolgáltatás Magyarországon történő bevezetésével kapcsolatban

Mindenekelőtt fontosnak tartom megemlíteni, hogy az adatvédelmi biztos többfordulós konzultációt és széleskörű vizsgálatot követően, 2011 májusában állásfoglalást adott ki a Google Street View (a továbbiakban: GSV) szolgáltatással kapcsolatban, melyben – többek között – azt a feltételt is megfogalmazta, hogy abban az esetben jogszerű a street view szolgáltatás elindítása, ha az érintetteknek lehetősége van arra, hogy már az adatok nyilvánosságra hozatala előtt is tiltakozzanak ingatlanjuknak a nyilvánosságra kerülő képanyagban való szereplése ellen. Az azóta eltelt időben és a Google-lal folytatott egyeztetések során nyilvánvalóvá vált, hogy az említett követelmény irreális elvárás a szolgáltatótól.

Új állásfoglalás kiadását indokolja az is, hogy az adatvédelmi biztos állásfoglalásának kiadása óta megváltozott a jogi környezet is, hiszen az Európai Bíróság a C 468/10. és C 469/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletében kimondta, hogy a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 1995. október 24 i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van.

Mindemellett megjegyzendő, hogy a Hatóság a bevezetni kívánt GSV szolgáltatás társadalmi elfogadottságának felmérése érdekében számos nagyobb település – így többek között Budapest – önkormányzatát megkereste, és kérte a polgármesterek, illetve közgyűlések álláspontját a szolgáltatás bevezetése mellett és ellen szóló érvek objektív értékelése céljából. A visszaérkező válaszok alapján arra lehet következtetni, hogy az önkormányzatok kívánatosnak tartják a GSV szolgáltatás bevezetését, így álláspontom kialakításakor tekintettel voltam arra is, hogy az önkormányzatoknak a közérdekű adatok terjesztése szempontjából is hasznos lehet a vizsgált projekt Magyarországon történő elindítása.

Az elmondottak, a rendelkezésemre bocsátott dokumentumok, valamint a témában lefolytatott személyes konzultációkon elhangzottak alapján a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével a GSV projekttel kapcsolatos adatkezelésről a következő állásfoglalást teszem, amely felülírja a korábbi állásfoglalásokat:

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) „*célja az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, (...)*” (1. §). A GSV projekt elemzése során is abból kell kiindulnunk, hogy az adatvédelmi jog a magánszféra védelmét szolgálja a személyes adatok feletti rendelkezési jog kereteinek meghatározásával. A vizsgált projekt elemzésekor döntő jelentősége van az elérni kívánt célnak, illetve a rögzítendő adatok korlátozott célú felhasználásának.

A képfelvétel-készítés adatvédelmi jogi szempontból legfontosabb jellemzője a szisztematikus, közterületen zajló fényképezés, amely szükségszerűen jár természetes személyekkel összefüggésbe hozható információk rögzítésével. Bármely művelet adatvédelmi jogi megítélésének középpontjában az a jogviszony áll, amelynek megvalósulásához a személyes adatokat felhasználják (vagy felhasználni kívánják), tehát a jogi elemzés kiindulópontja a felvételek készítésének célja.



Az adatkezelés céljaként két szolgáltatást jelölt meg a Google. Az egyik a felvételek alapján a térképszolgáltatásokhoz felhasználandó alapadatbázis kialakítása, illetőleg ennek felhasználásával további termékek fejlesztése. A másik cél pedig a GSV szolgáltatás nyújtása. Ezek a célok legitimnek tekinthetők és a magyar adatvédelmi jogi szabályokkal a megfelelő garanciák nyújtása mellett összeegyeztethetők. Ennek feltétele a szolgáltatások előkészítésével és nyújtásával együtt járó, a magánszférát érintő hátrányos következmények kiküszöbölése. A különböző érdekek mérlegelése során figyelembe kell venni, hogy a tevékenység nem személyes adatok további felhasználására irányul, azonban elkerülhetetlen, hogy a feldolgozatlan felvételekre nagy mennyiségben kerülhetnek adott feltételek fennállása esetén személyes adatoknak minősíthető információk (például: arcképmás, rendszámok, egyes személyek magatartására, hollétére vonatkozó információk).

Az Infotv. 1/A. § (1) bekezdése a törvény hatályáról szólva úgy rendelkezik, hogy a „*törvény hatálya a Magyarország területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely természetes személy adataira (...) vonatkozik*”.

Az Infotv. fogalom-meghatározása szerint „*személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.*” (3. § 2. pont).

Az Infotv. meghatározza az adatkezelés fogalmát is. E definíció szerint „*adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.*”

Az Infotv. fogalom-meghatározása szerint tehát a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a felvételek nyilvánosságra hozatala is adatkezelésnek minősül (3. § 10. pont). A fogalom-meghatározásnak létezik egy olyan lehetséges értelmezése, miszerint egy adott személyről történő felvételkedészítés adatkezelésnek minősül attól függetlenül, hogy a személyt könnyebben vagy nehezebben lehet azonosítani, vagy az adatkezelő szándéka kiterjed-e arra, hogy a személyt neve útján vagy más módon azonosítsa. A feldolgozatlan felvételekbe való betekintés alapján megállapítható, hogy a Google kiváló felbontású felvételeket készít a GSV szolgáltatáshoz, az egyes személyek könnyen felismerhetők a felvételeken. A Google GSV szolgáltatáshoz felhasználandó képfelvételeket készítő járművei az azonosítás szándékával történő adatkezelés esetén személyes adatokat rögzítenének a járókelőkről. Az európai és magyar adatvédelmi jogalkalmazói gyakorlat szerint szintén személyes adatnak minősülhet a gépjármű hatósági jelzése abban az esetben, ha az meghatározott természetes személyhez kapcsolható, vagyis ilyen esetben ezen adatok rögzítése is személyes adatkezelésnek tekintendő.

A kívánt technológia alkalmazása során előfordulhat, hogy természetes személyekről, illetve gépjárművek rendszámáról is készül felvétel, ami a fentiek alapján adatkezelésnek minősülhet. Ahogyan az a válaszelevelükből is megállapítható, a Google a szolgáltatás nyújtásához nem kíván személyes adatokat felhasználni, hiszen ez a projekt céljához nem szükséges, ugyanakkor a felvételek elkészítése során előfordulhat, hogy az Infotv. által védendő adatokat rögzítenek a képfelvévő eszközök.



Az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A 29-es Adatvédelmi Munkacsoport a hozzájárulás fogalom meghatározásáról szóló 15/2011. számú Véleményében (a továbbiakban: Vélemény) kifejtette, hogy a jogszerű adatkezelésnek nem csak a hozzájárulás lehet az egyetlen jogalapja. Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikkében szereplő jogalapok említési sorrendje lényeges, de ez nem jelenti azt, hogy mindig a hozzájárulás a legmegfelelőbb jogalap ahhoz, hogy az adatkezelő jogszerűen kezelje a személyes adatokat.

Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikke értelmében a tagállamok rendelkezniük kell arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha:

- a) az érintett ahhoz egyértelmű hozzájárulását adta; vagy
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges; vagy
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettségnek teljesítéséhez szükséges; vagy
- d) az adatkezelés az érintett létfontosságú érdekei védelméhez szükséges; vagy
- e) az adatkezelés közérdekből elvégzendő feladat végrehajtásához vagy az adatkezelőre, illetve az adatokról tudomást szerző harmadik félre ruházott hivatali hatáskör gyakorlásához szükséges, vagy
- f) az adatkezelés az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.

Különös tekintettel kell lenni az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjára az Európai Bíróság a C 468/10. és C 469/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletére. Az Európai Bíróság ebben kimondta, hogy az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van. Az Európai Bíróság az ítéletében megállapította, hogy az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja „*olyan rendelkezés, amely kellően pontos ahhoz, hogy az egyén hivatkozhatson rá, és a nemzeti bíróságok alkalmazhassák*” (Ítélet 52. bekezdés). Ezzel egyidejűleg az Európai Bíróság azt is megállapította, hogy *habár az Adatvédelmi Irányelv „tagadhatatlanul többé vagy kevésbé jelentős mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamoknak egyes rendelkezései végrehajtása során, a 7. cikk f) pontja mindazonáltal feltétel nélküli kötelezettséget tartalmaz”* (Ítélet 52. bekezdés).

A fentiek értelmében az adatkezelés jogalapjainak elemzése kapcsán az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontját is figyelembe vettem, mivel úgy ítélem meg, hogy a Google-nek a GSV szolgáltatás bevezetéséhez és működtetéséhez olyan jogszerű érdeke fűződik, amelynek érvényesítéséhez szükséges lehet az érintett adatainak kezelése, és amely arányban áll az érintettek személyes adatai védelméhez fűződő jogának esetleges korlátozásával.

Az irányelv elemzett jogalapjához illeszkedik az Infotv. 6. § (1) bekezdése, amelynek értelmében „*személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése*

- a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy
- b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll.”

Jelen esetben a rendelkezés azon fordulata alkalmazható, „*ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen*”, hiszen a Google, mint szolgáltató a felvételek készítése előtt nem tud minden érintettel kapcsolatba lépni, mert az gyakorlatilag megvalósíthatatlan. Ami az adatkezelés



célját illeti, a 6. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételek közül a vizsgált szolgáltatás tekintetében a b) pontra kell figyelemmel lenni, mely szerint „az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll”. A jogszabály akkor, amikor jogos érdekre utal, akkor az üzleti érdeket is értelemszerűen idesorolja, amely akkor méltányolható, ha a szolgáltató megfelel a fordulat második részében szereplő korlátozásnak, vagyis a Street View szolgáltatás bevezetéséhez kapcsolódó érdek érvényesítése arányban áll az érintett személyek jogainak korlátozásával. Ez a kitétel álláspontom szerint akkor teljesül, ha a Google megtesz minden ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy a személyes adatok kezelésére a projekt során ne kerüljön sor, valamint érvényesíti a jelen állásfoglalásban meghatározott garanciákat.

A garanciák között kiemelt jelentősége van az eredeti (nyers) adatokon szereplő arcképmások, rendszámok mielőbbi elhomályosításának, hiszen minél tovább maradnak felismerhetők, annál tovább fennáll annak kockázata, hogy a felvételeken található információk azonosítható természetes személyekkel maradnak összekapcsolhatóak, illetőleg kerülhetnek a felvételek olyan személyek (például hatóságok) birtokába, akik (amelyek) az azonosítás szándékával kezelnek az információkat. A nyers adatok tárolását tehát a lehető legkorábbi időpontban meg kell szüntetni, a fent említett jogos érdek érvényesítésével összhangban. A személyes adatok védelme szempontjából kétségtelenül az lenne a legkívánatosabb, ha az alkalmazott technológia már a felvételek elkészítésének időpontjában lehetővé tenné a természetes személyekkel összefüggésbe hozható adatok elhomályosítását. Számítok arra, hogy a street view szolgáltatást nyújtó szervezetek erőfeszítéseket tesznek ezen kívánalom érvényre juttatása érdekében.

Az érintetteknek, és elsősorban a családi házas ingatlan lakóinak könnyen elérhető módon meg kell adni azt a lehetőséget, hogy tiltakozzanak ingatlanjuknak a street view szolgáltatás keretében nyilvánosságra kerülő képanyagában való szereplése ellen. A tiltakozás beérkezését követően a Google-nak és más hasonló tevékenységet folytató szervezetnek 5 munkanapon belül eleget kell tennie a törlési igénynek.

Fontosnak tartom továbbá, hogy a nyers adatok tárolása céljának meg kell felelnie a jelen dokumentumban bemutatott jogos érdekeknek és azt nyilvánosságra kell hozni, valamint tájékoztatni kell a nyilvánosságot arról, hogy milyen körülmények között továbbíthatják a szolgáltatón kívüli szervezeteknek.

A fentieket összegezve úgy ítélem meg, hogy a GSV projekt keretében történő felvétellek készítése minden említett feltétel maradéktalan érvényesülése esetén a személyes adatok védelme szempontjából nem kifogásolható. A Hatóság a jelen állásfoglalástól függetlenül fenntartja a jogot, hogy egyedi ügyekben éljen az Infotv.-ben biztosított vizsgálati lehetőségekkel, és az esetlegesen felmerülő jogsérelmek orvoslása érdekében megtegye a törvényben számára biztosított intézkedéseket. A továbbiakban a Hatóság figyelemmel kíséri a projekt megvalósulását, és a jelen állásfoglalásban foglaltakat más szolgáltatók által nyújtott hasonló szolgáltatások esetében is alapul veszi.

Budapest, 2013. január 23.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök



A Street View szolgáltatáshoz szükséges felvételek elkészítése és feldolgozása során teljesítendő követelmények

- A szolgáltatást nyújtó szervezeteknek biztosítaniuk kell a közvélemény előzetes tájékoztatását (legalább egy héttel korábban) a Magyarországon tervezett felvételkészítéssel kapcsolatban. Az információkat online felületen magyarul is elérhetővé kell tenni. Ezzel egyidejűleg a Hatóságot is tájékoztatni kell a felvételkészítéssel kapcsolatos körülményekről;
- Javasolt olyan napokon és napszakban elkészíteni a felvételeket, amikor kevesen tartózkodnak az utcán, ilyen módon csökkentve a természetes személyekre vonatkozatható adatok számát a rögzülő képanyagban;
- Az érzékeny területek (kórházak, szociális ellátó intézmények stb.) környezetében – ahol lehetséges – a szolgáltatóknak tartózkodniuk kell a felvételkészítéstől;
- A képfelvévő eszközök elhelyezését úgy kell megtervezni, hogy ne lehessen olyan területekre betekinteni, amelyek a gyalogos járókelő előtt szándékosan eltakartak. Ha mégis készül ilyen tartalmú felvétel, akkor azt akár a Google észlelése, akár az érintett kérelme alapján az észlelést, illetve a kérelem beérkezését követően el kell homályosítani.
- Mind online módon, mind írásban lehetővé kell tenni az érintettek számára a törlés iránti kérelmek benyújtását;
- A törlés iránti kérelmeknek 5 munkanapon belül eleget kell tenni;
- A felvételeken szereplő személyes adatokat, amint lehet, el kell homályosítani, és a nyers adatokat a lehető legkorábban törölni kell, a szolgáltató jogos érdekeivel összhangban.